

Aurelija Čekuolytė

Danų ir lietuvių jaunimo požiūris į jaunimo kalbos angliškus žodžius suaugusiojo kalboje

Magistro darbo santrauka

Skandinavų filologija, 2010

Darbo vadovė dr. Loreta Vaicekauskienė

Dabartinė mūsų visuomenė yra paremta jaunimo kultu. Norime būti šiuolaikiški, jaunatviški ir energingi. Vienas iš būdų atrodyti jauniems ir šiuolaikiškiems galėtų būti kalba. Jaunimo kalba skiriasi nuo suaugusiųjų ir vaikų kalbos. Vienas jaunimo kalbos skiriamųjų bruožų yra tam tikrų anglų kalbos žodžių, tokių kaip *nice*, *sorry*, *fuck*, ir net ištisu angliškų citatų, pvz.: populiariosios muzikos dainų, kino filmų tekstų ir pan., vartojimas. Tačiau ar jaunimui yra priimtina, kad suaugusieji skolinasi jų kalbinius bruožus? Tad savo magistro darbe nusprendžiau panagrinėti, kaip lietuvių ir danų jaunimas reaguoja, kai suaugęs žmogus vartoja jaunimo kalbai būdingus anglų kalbos žodžius. Taip pat nusprendžiau ištirti, ar tokia kalba, kurioje yra anglišku žodžių, yra tinkama, anot jaunimo, vartoti viešojoje erdvėje – televizijoje.

Tyrimo metodas yra vadinamasis kaukės testas. Mokiniai turėjo išklaudyti penkių moterų pasakojimų ir apibūdinti jas. Taip pat buvo prašyta nurodyti, kuri moteris jiems labiausiai patiko ir nepatiko bei kuri iš jų būtų tinkamiausia ir netinkamiausia vesti televizijos laidą. Tačiau mokiniai nežinojo, kad viena moteris kalbėjo du kartus: vieną kartą ji kalbėjo įterpdama anglišku žodžių į savo kalbą, antrą kartą ji kalbėjo grynai daniškai/lietuviškai.

Tyrimo rezultatai rodo, kad tik labai maža tiek danų, tiek lietuvių mokinių dalis neigiamai reagavo į jaunimo kalbai būdingus angliškus žodžius suaugusiojo kalboje. Šie mokiniai teigė, kad tokia kalba netinka keturiasdešimtmetei moteriai.

Dauguma danų ir lietuvių mokinių vertino teigiamai anglų kalbą suaugusiojo kalboje. Anot mokinių, tokiam suaugusiam žmogui būdingas modernus gyvenimas būdas. Mokiniai manė, kad toks žmogus yra modernus, energingas, mėgstantis keliauti ir pan.

Tačiau palyginus lietuvių mokinių nuostatas į suaugusįjį, kalbantį su angliškais intarpais ir be jų, su atitinkamomis danų mokinių nuostatomis, pastebėta, kad lietuviai respondentai su angliškais intarpais kalbantį suaugusįjį vertina geriau. Moterį, kalbėjusią be anglišku žodžių, lietuviai mokiniai apibūdino kaip mielą mamą. Tuo tarpu moteris, vartojusi jaunimo anglų kalbą, yra moderni, efektyvi, jaunatviška. Panašiai su angliškai intarpais kalbėjusią moterį apibūdino ir danų jaunuoliai. Tačiau danai, kitaip nei lietuvių moksleiviai, grynai daniškai kalbėjusią moterį

apibūdino kaip savimi pasitikinčią ir gerą darbą turinčią mamą. Tad lietuvių visuomenėje anglų kalba turi ryškesnį prestižo ir modernumo požymį nei danų visuomenėje.

Tačiau lietuvių mokiniai, veikiami puristinės lietuvių kalbos politikos, neigiamiau nei danų mokiniai vertino kalbos su angliškais intarpais vartojimą viešojoje erdvėje – televizijoje.